

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
ДОКУМЕНТАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
МЕНЕДЖМЕНТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ФІЗИКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

27 квітня 2023 року

УДК: 373.5.015.311:331

А 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ (протокол №5 від 23 травня 2023 р.).

А Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (26-27.04.2023 р.) / упорядники: С.В. Лісова, Ю.В. Фещук, О.А. Герасименко, Н.В. Дупак, Н.В. Симонович, О.І. Шурин. Рівне: РДГУ, 2023. 128 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Актуальні проблеми модернізації професійно-педагогічної підготовки освіти в контексті євроінтеграційних процесів”, яка була проведена 26-27 квітня 2023 року на кафедрі професійної освіти, трудового навчання та технологій РДГУ спільно з працівниками Сарненського педагогічного фахового коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, професійної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою професійної освіти, трудового навчання та технологій Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 18 травня 2023 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2023

УДК: [373.5.016:331]: 373.5.015.311

*Олександр Анатолійович Герасименко,
канд. істор. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

*Іван Михайлович Грицина,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності
014.10. Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

БАЗОВІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ В УЧНІВ 10-11 КЛАСІВ НА УРОКАХ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ ПРОЕКТУВАННЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Розвиток і формування творчої, всебічно розвинутої особистості є однією з найскладніших проблем сьогодення. Творчість – діяльність людини, спрямована на створення якісно нових духовних та матеріальних цінностей. Необхідними компонентами творчості є фантазія, уява, психічний зміст якої міститься у створенні кінцевого продукту [5].

Питання розвитку творчої уяви учня у процесі навчальної діяльності є актуальним на сучасному етапі, оскільки викликане замовленням суспільства школі, що пов'язано з необхідністю формування творчо розвинутої висококультурної особистості [6, с. 4].

Школярі з добре розвинутою уявою зазвичай обирають професії, де можна себе проявити та де вітається креативний підхід. До таких професій відноситься дизайн, серед яких можна виділити: графічний дизайн, промисловий дизайн, ландшафтний дизайн, дизайн одягу та ін. [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. В процесі аналізу значного пласту досліджень ми виявили, що проблема розвитку механізмів творчої уяви в старшокласників являється найменш розробленою як у роботах вітчизняних, так і в зарубіжних педагогів та психологів, це також відмічав Л. Кільдеров [4, с. 127]. Ми погоджуємося з його думкою, що досить актуальним виступає питання що до вирішення загальних закономірностей означеного процесу, без урахування характеристик означеної діяльності.

У розробці означеного питанням приймали участь учені зарубіжжя (Дж. Гілфорд, С. Меднік, П. Торренс, Р. Стернберг), також слід відмітити роботи

ряду вітчизняних науковців Д. Богоявленської, Л. Виготського, П. Гальперіна, В. Давидова, О. Дьяченко, Є. Ільїна, Л. Кільдерова, В. Клименко, В. Моляко, О. Тихомирова та ін.

Постановка завдання. Проаналізувати базові засади та методи розвитку творчої уяви в учнів старших класів під час профільного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Уява – особлива форма людської психіки, що стоїть окремо від всіх інших психічних процесів і разом з тим займає проміжне положення між сприйманням, мисленням і пам'яттю [2, с. 85].

Уява, як основа будь-якої творчої діяльності однаково проявляється у всіх сторонах культурного життя, роблячи можливою художню, наукову, технічну творчість. В цьому сенсі, все, що оточує нас, і що зроблене рукою людини, весь світ культури на відміну від світу природи. – все це є продуктом людської уяви і творчості, яка базується на цій уяві [2, с. 86].

Залежно від способу створення нових образів уяву поділяють на активну і пасивну. Пасивна уява створює образи, намічає програми поведінки, що не втілюються або не можуть бути втілені в життя. Уява виступає при цьому як заміна дійсності, її сурогат з допомогою якого людина з певних причин ухиляється від необхідності діяти, і поринає у світ фантастичних, далеких від реальності уявлень [2, с. 93].

Люди з такою уявою – люди з бідним особистим досвідом, не розвинутою критичністю мислення, слабкою волею, не пов'язані з життєвою практикою. Їх фантазія, що нічим не стримується, може створювати чудернацькі, а головне, нездійсненні образи.

Залежно від участі волі діяльності пасивної уяви її поділяють на мимовільну і довільну [2, с. 93].

Активну уяву людини поділяють на творчу і репродуктивну.

Репродуктивна або відтворююча уява являє собою процес створення образів, що відповідають опису. При цьому створений образ є лише суб'єктивно новим, а об'єктивно він уже існує, створений іншими. Самостійність у створенні образу тут відносна. Побудова образу відбувається на основі словесного опису об'єктів, сприймання їх зображень у вигляді креслень, схем, карт та ін. Вона спирається також на різноманітні історичні, археологічні, етнографічні, літературні та інші джерела. Особливо важливою є просторова уява. Вона необхідна учням при вивченні стереометрії, при розв'язуванні геометричних задач на комбінацію геометричних тіл, при виконанні робіт з креслення, малювання.

Творча уява передбачає самостійне створення нових образів, які реалізуються в оригінальних і цінних продуктах діяльності. Продукти творчої уяви формуються з елементів того досвіду, який людина набула або запозичила в інших. Новизна їх полягає не в елементах, а у видозміні цих елементів та їх сполучень. Характерним для творчої уяви є самостійний образ матеріалу,

спеціальний його аналіз, удосконалення образу в процесі діяльності. Цей вид уяви є найважливішою складовою частиною творчої діяльності людини [3].

Л. Виготський розглядав творчу уяву як оперуючий момент творчої діяльності, що є по суті процесом комбінування образів, в результаті якого створюються нові оригінальні образи. Основна суть механізму творчої уяви полягає в тому, що на початковому етапі стоять зовнішні та внутрішні сприйняття, що становлять основу досвіду людини, далі слідує дуже складний процес переробки цього матеріалу. Найважливішими складовими частинами цього процесу є дисоціації і асоціації сприйнятих вражень. Дисоціація полягає в розділенні складного цілого на частини, окремі частини якого переважно виділяються, а інші залишаються без уваги. За процесом дисоціації йде процес зміни дисоційованих елементів. Цей процес заснований на динамічності внутрішніх нервових процесах збудження і відповідних до них образів. Наступним моментом у складі процесів уяви є асоціація, тобто об'єднання дисоційованих і змінених елементів. Завершальним моментом є комбінація окремих образів, приведення їх в систему. Повний механізм цієї діяльності завершується в кристалізації зовнішнього образу [4].

Особливою формою уяви є мрія. Образи уяви не завжди відразу ж реалізуються в практичних діях людини. Інколи вона створює образи того, чого прагне досягти, але не може протягом певного часу. Такі образи бажаного майбутнього називають мріями [3].

Мрії можуть бути реальними, дійовими та нереальними, безплідними. Дієвість мрії – потрібна умова втілення творчих задумів людини, спрямованих на реальне перетворення дійсності. Такі мрії в певному розумінні є рушійною силою дій та вчинків людини, надають їй більшої цілеспрямованості в житті, допомагають боротися з труднощами, протистояти несприятливим впливам.

Залежно від змісту діяльності уява поділяється на технічну, наукову, художню та інші різновиди, зумовлені характером праці людини.

Художня уява має переважно чуттєві (зорові, слухові, дотикові) образи – надзвичайно яскраві та детальні.

Будь-який художній твір, достойний цього імені, має ідейний зміст, але на відміну від наукового трактату, він виражається в конкретно-образній формі. Якщо художник повинен вивести ідею свого твору в абстрактних формулах так, що ідейний зміст виступає поруч з образами твору, не отримуючи яскравого вираження, то твір втрачає свою художність. Наглядно-образний зміст твору, і тільки він, повинен бути носієм його ідейного змісту.

Сутність художньої уяви в тому, щоб вміти створити нові образи, які здатні бути пластичним носієм ідейного змісту. Особлива вага художньої уяви в тому, щоб створити нову ситуацію не шляхом зміни, а за умови збереження основних вимог життєвої реальності.

Дотримання життєвої реальності не означає фотографічного відтворення чи копіювання того, що людина сприйняла. Справжній

художник не тільки володіє технікою, необхідною для того, щоб зобразити те, що він бачить, але й бачить він по-іншому, ніж всі решта люди.

Навіть в портреті художник не фотографує, а перетворює сприйняте. Суть цього перетворення в цьому, що воно не віддаляється, а наближається до дійсності, що воно знімає випадкові нашарування. В результаті глибше і вірніше виявляється основний малюнок. Продукт такої уяви дає вірнішу, глибшу і адекватнішу картину чи образ дійсності, ніж зможе зробити фотографічне відтворення.

Для технічної уяви характерними є створення образів просторових відношень у вигляді геометричних фігур і побудов, їх легке дисоціювання та об'єднання в нові сполучення, уявне перенесення їх у різні ситуації. образи технічної уяви найчастіше об'єднуються в кресленнях, схемах, на підставі яких потім створюються нові машини, нові предмети.

Наукова уява знаходить свій вияв під час створення гіпотез, проведення експериментів, узагальнень для створення понять. Фантазія відіграє важливу роль під час планування наукового дослідження, побудови експериментальної ситуації, передбачення ходу експерименту. При побудові наукової системи уява потрібна, щоб доповнити відсутні, не визначені ще ланки в ланцюжку фактів. [2, с. 95-96].

Уява тісно пов'язана і з процесом сприймання. Включаючись у сприймання, вона збагачує нові образи, робить їх більш продуктивними. Щоб зрозуміти момент, зображений художником на полотні, необхідно уявити минуле життя персонажів, їх стан і почуття [3]. Дизайнер послуговується тим, як буде сприйматись об'єкт його проектної діяльності, та які емоції буде викликати у людини.

Найтісніші зв'язки існують між уявою і мисленням. Як і мислення, вона мотивується потребами особистості. Реальному задоволенню потреби часто передує живе яскраве уявлення ситуації, при якій ця потреба може бути задоволена. Отже, в конкретно-образній формі уява забезпечує особистості можливість випереджуючого відображення дійсності.

Зустрічаючись з невідомим, людина починає аналізувати, синтезувати, порівнювати те, що вона сприймає, з минулим досвідом, і на цій основі намагається проникнути в суть відповідних явищ. В цьому їй допомагає не лише мислення, а й уява, яка проявляється у відтворенні цілісного образу з доповненими недостатніми елементами. Так, учитель, зустрівшись з фактами порушення дисципліни учнем, створює яскравий образ поведінки учня у відповідній ситуації і тим самим допомагає мисленню розпізнати логіку вчинку.

Як і мислення, уява виникає в проблемній ситуації. Якщо проблемна ситуація повністю визначена і в процесі усвідомлення перетворюється в означену задачу, то хід її розв'язання підпорядкований переважно законам мислення. Якщо ж проблемна ситуація є недостатньо визначеною, то вихідні дані важко піддаються точному аналізу. В цьому випадку на допомогу приходять уява. Чим точніше описана ситуація, тим менше простору для фантазії.

Таким чином, цінність уяви в тому, що вона, доповнюючи ситуацію, дозволяє прийняти рішення і знайти вихід з положення навіть при відсутності належної повноти знань для мислення. Але у цьому криється слабкість такого розв'язання. Намічені шляхи є часто недостатньо чіткими та строгими. Отже, однією з причин виникнення уяви у людини є необхідність існувати і діяти в середовищі з неповною інформацією [3].

В цілому, за думкою Л.С. Рубінштейна, сила творчої уяви і її рівень визначаються співвідношенням двох показників: тим, наскільки уява притримується обмежувальних умов, від яких залежить осмисленість і об'єктивна значущість творів; новизною і оригінальністю.

Уява, що не задовольняє одночасно ці дві умови, фантастична, але творчо безплідна.

Творчість пройшла шлях від випадкових відкриттів до свідомого і планомірного вирішення нових завдань. Англійський вчений Г. Уоллес виділив 4 стадії процесу творчості: підготовка (зародження ідеї); дозрівання (концентрація, стягування знань, що прямо чи дотично відносяться до проблеми, добування знань, яких не вистачає); осяяння (інтуїтивне відчуття результату); перевірка.

Г.С. Альтшуллер розробив цілу теорію творчих задач. В загальному він виділив 5 рівнів творчості.

Завдання першого рівня вирішуються використанням засобів, що прямо призначені для наміченої мети. Необхідно перебрати в думці лише декілька загальноприйнятих і очевидних варіантів рішень. Сам об'єкт не змінюється. Засоби вирішення завдань знаходяться в межах однієї вузької спеціальності.

Завдання другого рівня вимагають деякої видозміни об'єкту для отримання бажаного ефекту. Необхідно перебрати в думці десятки варіантів. Засоби вирішення завдання знаходяться в межах однієї галузі знань.

Правильне вирішення завдань третього рівня приховане серед сотень неправильних, так як об'єкт, який удосконалюється, повинен бути серйозно змінений. Прийоми рішення задач цього рівня приходиться шукати в суміжних галузях знань.

При вирішенні завдань четвертого рівня об'єкт, що удосконалюється змінюється повністю. Пошук рішення проводиться, як правило, в сфері науки, серед ефектів і явищ, які рідко зустрічаються.

На п'ятому рівні рішення задач досягається зміною всієї системи, в яку входить об'єкт, що удосконалюється. Тут число проб і помилок виростає до сотень тисяч і мільйонів. Засоби вирішення завдань цього рівня знаходяться за межами сьогоденного дня науки; тому спочатку необхідно зробити відкриття, а потім, опираючись на нові наукові дані, вирішити творче завдання.

Одним із важливих прийомів вирішення творчих задач є перевід їх з вищих рівнів на нижчі. Таким чином, якщо завдання четвертого чи п'ятого рівня через спеціальні прийоми перевести на перший чи другий рівень, то спрацює звичайний перебір варіантів. Проблема зводиться до того, щоб навчитися швидко звужувати "поле пошуку", перетворюючи важке завдання в легке.

Таким чином, не дивлячись на удавану легкість, мимовільність, непередбачуваність образів, що виникають, творче перетворення дійсності в уяві підпорядковується своїм законам і здійснюється в відповідності до певних способів чи прийомів. Нові уявлення виникають на основі того, що вже було в свідомості, завдяки операціям аналізу та синтезу. В кінцевому рахунку, процеси уяви базуються в розкладанні в думці вихідних уявлень на складові частини (аналіз) і наступному їх поєднанні в нових сполученнях (синтез), тобто мають аналітико-синтетичний характер [2, с. 91-92].

Одним із дієвих засобів розвитку творчої уяви є – проектна діяльність, котра у технологічній освіті визначена як провідний засіб розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане [7].

Ми підтримуємо визначення І. Андрощук, що проектування як творча, інноваційна діяльність завжди спрямована на створення об'єктивно і суб'єктивно нового продукту. Творчі ідеї самі собою не народжуються, а виникають тоді, коли людина відчуває потребу щось змінити, вдосконалити. До творчості учня спонукають як соціальні мотиви, так і її фантазія, мрії. Процес створення нового починається з уявлення його у образній формі. Дитина, у якої не розвинена творча уява, не може побачити щось нове в оточуючому її середовищі. Ось чому успіх творчості залежить від творчої уяви. Відомо, що творчі здібності учнів найбільш ефективно розвиваються у ході продуктивної творчої діяльності. Творчість, індивідуальність, фантазія проявляються у навіть мінімальному відході від зразка [1].

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проаналізувавши широкий спектр наукових доробок у галузях психології та педагогіки ми прийшли до висновків, що за Н. Буняком уява це – особлива форма людської психіки, що стоїть окремо від всіх інших психічних процесів і разом з тим займає проміжне положення між сприйманням, мисленням і пам'яттю. Науковець також дає, на нашу думку, влучне визначення поняттю творча уява, котра передбачає самостійне створення нових образів, які реалізуються в оригінальних і цінних продуктах діяльності. Продукти творчої уяви формуються з елементів досвіду, який людина набула або запозичила в інших людей. новизна її полягає не в елементах, а у видозміні цих елементів та їх сполучень. Творчій уяві властиві самостійний добір матеріалу, його спеціальний аналіз, удосконалення образу в процесі діяльності. Цей вид уяви – найважливіший для творчої діяльності людини.

Визначено, що одним з дієвих та провідних засобів розвитку творчої уяви виступає метод проєктів котрий реалізується з урахуванням проблемних та творчих завдань.

Список використаних джерел:

1. Андрощук І.В. Розвиваючий потенціал трудового навчання. Трудова підготовка в рідній школі 2014. № 4 (120). С. 24-30.

2. Буняк Н.А. Загальна психологія: лекції. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 300 с.
3. Значення уяви в навчальній діяльності URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/28221/>
4. Кільдеров Л.В. Формування та розвиток творчих здібностей старшокласників у процесі творчої діяльності на уроках технологій. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2015. Вип. 51. С. 126-132.
5. Круглий стіл вчителів трудового навчання «Шляхи розвитку творчої особистості» <https://profcenter.com.ua/2022/02/16/kruglyj-stil-vchyteliv-trudovogo-navchannya-na-temu-shlyahy-rozvytku-tvorchoyi-osobystosti/>.
6. Посібник «Розвиток творчих здібностей учнів на уроках трудового навчання». Кам'янець-Подільський, 2017. 54 с.
7. Трудове навчання: 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804) / авт.-укл.: А.І. Терещук (голова групи), В.В. Бурдун, С.М. Дятленко та ін. Київ: МОНУ, 2017. 28 с.
8. Як розвинути уяву школяру <https://unicorn.itstep.org/blog/how-to-develop-a-students-imagination>

УДК: [373.5.016:331]: 004

*Олександр Анатолійович Герасименко,
канд. істор. наук, доцент кафедри
професійної освіти, трудового навчання та технологій
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

*Валентин Вікторович Коваль,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності
014.10. Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Рівненського державного гуманітарного університету,
(м. Рівне, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ВТІЛЕННЯ ПРОЕКТНОГО ЗАДУМУ В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Оновлення всіх аспектів існування суспільства, необхідність досягнення рівня науково-технічного прогресу, забезпечення високої ефективності виробництва як найповнішого розвитку творчого потенціалу - все це ставить перед закладами загальної середньої освіти нові навчально-виховні цілі. Виникає потреба у

ЗМІСТ

Бірук Н.П. Реалізація технології проектного навчання у процесі трудової підготовки учнів наукового ліцею.	3
Герасименко О.А., Байрак Ю.А. Теоретичні аспекти розвитку уміння виготовлення виробів декоративно-прикладного мистецтва в учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інструктажів.	6
Герасименко О.А., Грицина І.М. Базові засади розвитку творчої уяви в учнів 10-11 класів на уроках профільного навчання з використанням методів проєктування.	11
Герасименко О.А., Коваль В.В. Теоретичні основи формування практичних навичок втілення проектного задуму в учнів старшої школи в процесі профільного навчання з використанням мультимедійних засобів.	17
Герасименко О.А., Савчук М.С. Характерні особливості розвитку компетентності культурного самовираження в учнів старших класів на уроках технологій з використанням практичних методів навчання.	24
Дупак Н.В. Формування практичної компетентності майбутніх фахівців з готельно-ресторанного обслуговування у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.	27
Лісова С.В. Особливості функціонування єдиного освітнього простору в епоху інтеграції і глобалізації освітніх систем.	31
Мойсеєць К.В. Організація дистанційного навчання при викладанні фахових дисциплін спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології).	35
Павленко В.В. Технологічна карту уроку “Технології”: проблеми розробки.	39
Пісна Т.М. Імідж як складова індивідуального стилю діяльності сучасного викладача.	45
Саванчук О.А. Роль графічної підготовки та дизайну у становленні молодого вчителя технологій.	48
Савченко Л.О. Педагогічна діагностика оцінювання якості знань студентів у закладах освіти.	52
Савчук П.П., Петрівський Я.Б., Савчук Л.А. До питання про якість професійної підготовки фахівців у ЗВО.	48
Симонович Н.В. Методика професійного та профільного навчання майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема.	58
Симонович Н.В., Гуцалюк С.В. Теоретичні основи розвитку загально-трудова умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.	63
Симонович Н.В., Мельник М.А. Теоретичні основи формування проєктно-технологічної компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	68
Симонович Н.В., Ярмолка Н.В. Теоретичні основи формування інформаційно-цифрової компетентності учнів 10-11-х класів при вивченні предмету “Технології”.	73

Фещук Ю.В., Борейко Н.С. Теоретичні аспекти розвитку графічних вмій учнів старших класів на заняттях предмету “Технології” з використанням практичних методів.	79
Фещук Ю.В., Глемба М.Б. Теоретичні основи розвитку просторового мислення учнів старшої школи на уроках креслення з використанням графічних задач.	84
Фещук Ю.В., Зайко М.О. Теоретичні аспекти розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.	88
Фещук Ю.В., Мосійчук С.А. Теоретичні аспекти формування графічної компетентності учнів закладів професійно-технічної освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	93
Фещук Ю.В., Шоботенко Р.О. Теоретичні основи організації самостійної роботи учнів старших класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій.	98
Шурин О.І. До питання професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування.	101
Шурин О.І., Войтович Т.М. Актуальний стан розвитку критичного Мислення учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання.	104
Шурин О.І., Волошук В.В. Розвиток творчого потенціалу учнів старшої школи в процесі профільного навчання.	112
Шурин О.І., Жабчик В.Б. Теоретичні основи розвитку професійно-пізнавальних інтересів учнів 10-11 класів на уроках технологій з використанням інноваційних методів навчання.	117
Шурин О.І., Жупило О.Л. Формування дизайнерських знань та умінь учнів 10-11 класів в процесі профільного навчання.	121
Відомості про авторів.	126

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції
(26-27 квітня 2023 р.)**

Упорядники: *Світлана Валеріївна Лісова,
Юрій Вікторович Фещук,
Олександр Анатолійович Герасименко,
Надія Василівна Дупак,
Наталія Василівна Симонович,
Олена Іванівна Шурін.*

Друкується без редакційної правки

Технічний редактор: Т.К. Хильчук,
Коректор: Н.Р. Скачук.

Здано до набору 15.03.2023 р. Підписано до друку 24.05.2023 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 9,79.
Обл. вид. арк. 4,55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій
(тел. 0362-40-75-80; e-mail: kpotnt@rshu.edu.ua)